

Доповідь

Теоретичні аспекти та інституційні засади ефективного менеджменту відходів аграрних підприємств

На даному етапі економічного розвитку суспільства існують декілька актуальних завдань: продовольча, енергетична та екологічна безпека. Їх забезпечення вимагає максимально ефективного збалансування харчових, сировинних та енергетичних потреб. Сільське господарство може стати гарантом забезпечення продовольчої і енергетичної безпеки держави за рахунок максимального використання свого біоенергетичного потенціалу. Водночас аграрний сектор продукує значні обсяги відходів, які загрожують екологічній безпеці держави. При вирощуванні, переробці, зберіганні, підготовці до продажу продукції сільського господарства утворюється значна кількість відходів. Проблема ефективного поводження з відходами має глобальний характер, тому повинна застосовуватись не лише до конкретного підприємства чи виробничого циклу, але й у масштабах всієї країни та світу.

Матеріалами дослідження слугували нормативно-правові документи, що стосуються поводження з відходами та регламентують їх енергетичне використання, праці вітчизняних та зарубіжних науковців за тематикою дослідження, інформація Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України, Державного комітету статистики України.

Методи економічного аналізу, що були використані у ході проведення дослідження: абстрактно-логічний метод, що передбачає теоретичні узагальнення, формування висновків; табличний і графічний – для відображення механізму використання відходів; монографічний – опрацювання робіт вчених щодо поводження з відходами тощо.

Дослідження процесів ефективного менеджменту відходів як на рівні окремих підприємств, так і держави загалом потребують якісного понятійно-категоріального апарату, узгодження базових понять в українській та європейській редакції, що дозволить імплементувати передовий досвід поводження з відходами в нашій країні. Тому, перш ніж перейти до розгляду основних проблем накопичення та використання сільськогосподарських відходів та можливостей їх трансформації у екологічно та енергетично ефективний продукт, доцільно надати характеристику поняттю “відходи”. Тракткування поняття “відходи” в нормативно-правових документах України та світі наведено у табл. 1.

У рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Уряд нашої країни взяв на себе низку зобов'язань щодо приведення законодавства у відповідність до вимог європейського права у галузі енергетики [12].

Згідно з Директивою Європейського Парламенту та Ради 2008/98/ЄС про відходи “менеджмент відходів” трактується як збирання, перевезення, оброблення відходів (включаючи відновлення та видалення), нагляд за такими

операціями і подальший контроль, нагляд за об'єктами видалення відходів після їх закриття, а також діяльність брокерів та дилерів [10].

Управління відходами відповідно до Проекту Закону України “Про управління відходами” [13] схоже на європейське, але виключає діяльність брокерів та дилерів. Робоча група з розробки проекту аргументує це тим, що інститут дилерів та брокерів може бути запроваджений лише після створення дієвої інфраструктури з управління відходами, коли суб'єкти господарювання з управління відходами будуть укладати довгострокові (ф'ючерсні) угоди на послуги з оброблення відходів. При відсутності діючих інститутів дилерів і брокерів, їх функції візьмуть на себе суб'єкти господарювання, які на сьогодні зайняті переробкою відходів. На державному рівні визнають, що до цього питання необхідно буде повернутися в майбутньому та прописати відповідні норми в законодавстві за умови створення в Україні якісної інфраструктури управління відходами.

Сучасні державні стандарти, що ідентифікують терміни, визначення та поняття, регулюють процедуру найменування, а також визнають передачу даних про відходи в Україні наведені в таблиці 2.

Україна має високорозвинені галузі сільського господарства, зокрема рослинництво, яка щорічно генерує великий обсяг різних відходів та залишків. До прикладу, дослідження американських фахівців у сфері сільського господарства показали, що від усієї маси кукурудзи, вирощеної на зерно, приблизно 50% припадає на польові відходи, близько 30% – на відходи обробки і менше 20% – на саме зерно [14]. При вирощуванні рису утворюється велика кількість соломи, а обмолот рису дає 20% лушпиння, що містить 18% двоокису кремнію, який важко утилізувати шляхом спалювання і тому вона не знаходить ніякого застосування. За своїм походженням відходи поділяються на первинні, тобто ті, що утворюються безпосередньо при зборі урожаю, і вторинні – ті, що генеруються при обробці врожаю на сільськогосподарських підприємствах. Класифікацію первинних та вторинних відходів наведено на рис. 1.

На сьогодні відходи сільського господарства розглядають як цінний вторинний та енергетичний ресурс. Частина відходів і залишків використовується на потреби самого сільського господарства (у якості органічного добрива, як підстилка і корм тваринам), частина – іншими галузями економіки (еко-будівництво, декоративно-прикладне мистецтво), а інша біомаса залишається незадіяною і часто неефективно утилізується (спалюється на полях, вивозиться на звалища) [1]. Натомість значну частину невикористаної біомаси доцільно піддати подальшій переробці або залучити на виробництво енергії.

Технології переробки відходів сільського господарства, які доцільно використовувати аграрними підприємствами, відображено на рис. 2. При цьому важливим є питання, яку частку відходів сільського господарства доцільно переробляти на енергетичні цілі без негативного ефекту на родючість ґрунтів.

В агропромисловому секторі на підприємствах з виробництва та переробки продукції галузі рослинництва утворюється близько 80 млн т відходів щорічно. Після збору врожаю в підприємствах утворюються понад 60

млн т первинних відходів, одержуваних в результатів вирощування сировини і збору врожаю, і 20 млн т – вторинних відходів, одержуваних в результаті технологічних процесів перетворення сировини в харчову продукцію. Структуру утворення відходів сільськогосподарськими підприємствами наведено на рис. 3.

Неефективне поводження з відходами викликає деградацію природного середовища, що підвищує рівень негативного тиску на ландшафти та екосистему. За таких умов вторинне використання відходів матиме ряд переваг як для сільського господарства зокрема, так і для країни загалом (рис. 4).

Для прийняття рішення щодо впровадження проектів по переробці відходів, що утворюються в аграрних підприємствах, пропонуємо використовувати наступний алгоритм роботи (рис. 5).

Перспективним напрямом використання відходів аграрного виробництва є енергетичний – в якості сировини для виробництва біопалива.

Державне регулювання використання відходів на виробництво біопалива (біогазу та твердого біопалива) опосередковано відображено в наступних нормативно-правових актах:

- Закон України “Про альтернативні види палива”;
- Указ Президента України “Про заходи щодо розвитку виробництва палива із біологічної сировини”;
- Закон України “Про альтернативні джерела енергії”;
- Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України відносно стимулювання мір по енергозбереженню”;
- Закон України “Про внесення змін в деякі закони України щодо сприянню виробництва і використання біологічних видів палива”;
- Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною”;
- Закон України “Про ринок електричної енергії”;
- Закон України “Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу”;
- Енергетична стратегія України на період до 2035 року “Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність” та ін.

Згідно закону України “Про альтернативні види палива” від 14.01.2000 №1391-XIV [6] біогаз – це газ, отриманий з біомаси, що використовується як паливо.

В Законі України “Про внесення змін до Закону України “Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною” щодо узгодження його положень у сфері поводження з продуктами тваринного походження, що належать до категорії II, з вимогами законодавства ЄС” від 20.09.2016 р. №1531-VIII йде мова про те, що означені види побічних продуктів повинні бути використані, оброблені або перероблені різними способами (включаючи компостування або оброблення шляхом стерилізації під тиском з подальшим перетворенням на біогаз з постійним маркуванням отриманого матеріалу [18].

В Законі України “Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу” №2509-IV (в редакції від 26.11.2016 р.) [19] передбачено дієве державне регулювання у сфері використання когенераційних установок, що передбачатиме: здійснення процедури кваліфікації когенераційних установок; видачу ліцензій суб’єктам господарювання, що здійснюватимуть комбіноване виробництво теплової та електричної енергії; встановлення тарифів як на електричну так і на теплову енергію, що буде вироблятися когенераційними установками; здійснення нагляду та контролю за забезпеченням безпечного будівництва когенераційних установок чи їх реконструкції.

В Законі України “Про ринок електричної енергії” від 13.04.2017 р. №2019-VIII [20] встановлені наступні цілі: створення конкурентного ринку електроенергії; забезпечення надійного та безперебійного енергозабезпечення споживачів; поліпшення якості послуг на ринку; сприяння розвитку відновлюваної енергетики. Основні положення Закону у сфері використання відходів на виробництво біогазу включають підписання договорів купівлі-продажу електричної енергії за “зеленим” тарифом з гарантованим покупцем на довгострокову перспективу (до 2030 року).

Прописано енергетичне використання відходів і у новій енергетичній стратегії України на період до 2035 року “Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність” [21], яка була прийнята Кабінетом Міністрів України 18.08.2017 р. Передбачається реалізація Стратегії у три етапи з тим, щоб забезпечити зниження енергоємності ВВП з 0,28 т н.е./тис. дол. США (2015 рік) до 0,13 (2035 рік), тобто більше, ніж вдвічі. Перший етап Стратегії має бути реалізованим до 2020 року і має назву “Реформування енергетичного сектору”. До цього часу має бути завершено імплементацію Третього енергетичного пакету, створено ефективні ринки електроенергії та природного газу, узгоджено законодавство України та ЄС у цьому напрямку. Другий етап триватиме до 2025 року, називається “Оптимізація та інноваційний розвиток енергетичної інфраструктури” і передбачає інтеграцію української об’єднаної енергетичної системи з енергетичною системою ЄС. Період реалізації третього етапу “Забезпечення сталого розвитку” – до 2035 року. Він передбачає розвиток українського енергетичного сектору на інноваційних засадах, а також будівництво нової генерації. Важлива увага в Стратегії приділена відновлюваним джерелам енергії (в т.ч. біопаливу на основі відходів). Передбачається, що їх частка в первинному постачанні енергії на першому етапі має зрости до 8%, на другому – до 12%, на третьому до 25%. Цьому сприятиме продумана та ретельно спрогнозована політика державного стимулювання відновлюваної енергетики, створення сприятливого інвестиційного клімату.

Основними інструментами стимулювання використання відходів як сировини для виробництва біопалива в Україні:

- надання митних та податкових пільг на ввезення енергоефективного та енергоощадного обладнання;
- надання податкових пільг для підприємств, що працюють у сфері

використання відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива;

- встановлення державою “зеленого” тарифу на електроенергію, яка виробляється з альтернативних джерел (біогазу з відходів).

Згідно з даними Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України [22], звільняються від оподаткування операції із ввезення на митну територію України обладнання, матеріалів, комплектуючих для виробництва та використання біологічних видів палива (п. 197.16. ст. 197 розд. V Податкового кодексу) (рис. 5). Кабінет Міністрів України встановлює перелік таких товарів з обов’язковим зазначенням кодів за УКТЗЕД.

Механізм реалізації даної пільги визначений постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 №293 “Питання ввезення на митну територію України енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектувальних виробів за проектами демонстрації японських технологій”.

Підпунктом 17 пунктом 1 статті 282 розділу IX Митного кодексу України [23] передбачено звільнення від оподаткування митом у ході ввезення на митну територію України або вивезення за межі країни технічних та транспортних засобів, у тому числі самохідних сільськогосподарських машин, які працюють на біологічному паливі та класифікуються за кодами згідно з УКТ ЗЕД, визначеними у статті 7 Закону України “Про альтернативні види палива”, при умові, що такі товари не виробляються в Україні.

У Законі України “Про електроенергетику” [24] прописано встановлення “зеленого” тарифу для цілей стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел (за винятком доменного та коксівного газів, а також з використанням гідроенергії – при умові виробництва лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями).

Таким чином, “зелений” тариф – це встановлений державою спеціальний тариф, за яким закуповується електроенергія, що виробляється об’єктами електроенергетики, включаючи введені в експлуатацію черги будівництва електричних станцій (пускові комплекси).

“Зелений” тариф для суб’єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з біомаси, встановлюється на рівні роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт “зеленого” тарифу для електроенергії, виробленої з біомаси. Для цілей цього Закону біомасою вважається невикопна біологічно відновлювана речовина органічного походження, здатна до біологічного розкладу, у вигляді продуктів, відходів та залишків лісового та сільського господарства (рослинництва і тваринництва), рибного господарства і технологічно пов’язаних з ними галузей промисловості, а також складова промислових або побутових відходів, здатна до біологічного розкладу [24].

Величина коефіцієнту “зеленого” тарифу для електричної енергії, виробленої з біогазу та біомаси (в основі яких лежать відходи) наведено у табл. 3:

Коефіцієнт “зеленого” тарифу щорічно зменшується, проте, на кінець 2017 року відповідними постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг його було

піднято на 4% у порівнянні з попереднім значенням [22]. Останньою постановою Національної комісії «Про встановлення «зелених» тарифів на електричну енергію та надбавки до «зелених» тарифів за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва для суб'єктів господарювання» від 29.03.2019 р. було встановлено коефіцієнт “зеленого” тарифу на електроенергію з біомаси та біогазу на рівні 376,63 коп/кВт·год, що на 15,85 коп/кВт·год менше, ніж у постанові від 28.12.2018 р.

Діючий в Україні коефіцієнт “зеленого” тарифу на електричну енергію, яку вироблять з біомаси (відходів), є недостатнім для активного розвитку сектору біоенергетики. Протягом останніх десяти років в Україні було введено лише три теплоелектростанції на твердій біомасі, з яких дві працюють на лушпинні соняшника, а третя – з використанням існуючого котла та парової турбіни. Загалом термін окупності нової ТЕЦ, що використовує сучасне обладнання і працює на біомасі, становить близько 10 років. Задля зменшення терміну окупності принаймні до 7 років (що вважається гранично допустимим для зацікавлення інвесторів), коефіцієнт “зеленого” тарифу потребує підвищення.

Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що відсутність дієвої нормативно-правової бази є важливим стримуючим фактором ефективного менеджменту відходів сільськогосподарських підприємств. Аналіз законодавства показав необхідність узгодження вітчизняного понятійного апарату з європейським. Зокрема, у визначенні терміну “управління відходами” в Проекті Закону “Про управління відходами” наразі не прописано діяльність брокерів та дилерів.

Незважаючи на те, що за період незалежності України було прийнято цілий ряд програм та законодавчих актів які мали на меті створити сприятливі умови для комплексного розв'язання проблеми накопичення відходів аграрних підприємств, проте у більшості випадків, вони недосконалі за своєю суттю та характеризуються відсутністю механізмів їх практичного виконання. Для ефективного управління відходами аграрних підприємств необхідна розробка повної системи стандартів та нормативів, проведення комплексного енергетичного аудиту та експертизи, формування прозорої системи стимулів та пільг.

Потребує вдосконалення і державне стимулювання використання відходів на виробництво біопалива, зокрема, доцільно прописати в законодавстві організаційний та економічний механізм державної підтримки зеленої біоенергетики, підвищення “зеленого” тарифу на електроенергію з біомаси та біогазу, продовження податкових пільг тощо.

Подальші дослідження полягатимуть в аналізі показників утворення та поводження з сільськогосподарськими відходами в Україні для виявлення загальних тенденцій і закономірностей. Перспективним напрямом є також вивчення передового досвіду енергетичного використання відходів аграрного сектору як в нашій державі, так і за кордоном для популяризації цього напрямку для підвищення ефективності господарювання та забезпечення енергоавтономії підприємств АПК.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
ІМЕНІ С. З. ГЖИЦЬКОГО

ПРОГРАМА

науково-практичної конференції
**«СІЛЬСЬКІ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ: СТАН
І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**
*присвяченої 120 – річчю з часу створення громадської
організації «Сільський господар»*
16 – 17 травня 2019 р.

Львів - 2019

Організаційний комітет конференції

- Стибель В. В.** Голова організаційного комітету, ректор Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, доктор ветеринарних наук, професор.
- Федець О. М.** заступник голови організаційного комітету, проректор з наукової роботи, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.
- Гримак О. Я.** декан факультету економіки та менеджменту, кандидат економічних наук, доцент.
- Парубчак І. О.** завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, доктор наук з державного управління, професор.
- Степанюк О. І.** завідувач кафедри інформаційних технологій в менеджменті, кандидат фізико-математичних наук, доцент.
- Поперечний С. І.** завідувач кафедри маркетингу, кандидат економічних наук, доцент.
- Музика П. М.** завідувач кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича, доктор економічних наук, професор.
- Шульський М. Г.** завідувач кафедри менеджменту, доктор економічних наук, професор.
- Кушнір Л. П.** в.о. завідувача кафедри історії України, економічної теорії та туризму, кандидат економічних наук, доцент.
- Подоляк М. В.** завідувач кафедри української та іноземних мов імені Якіма Яреми, кандидат педагогічних наук, доцент.
- Березівський Я. П.** доцент кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича, заступник декана факультету економіки та менеджменту, кандидат економічних наук.
- Вовк М. В.** доцент кафедри менеджменту, заступник декана факультету економіки та менеджменту, кандидат економічних наук.

Секретаріат оргкомітету

- Саламін О. С.** доцент кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича, кандидат економічних наук.
- Куницька-Іляш М. В.** доцент кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича, кандидат економічних наук.
- Максим В. Л.** старший викладач кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича, кандидат економічних наук.

ПРОГРАМА РОБОТИ

16 травня 2019 року

- 9.00 – 10.00** Реєстрація учасників конференції.
- 10.00 – 10.15** Вітальне слово ректора Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Ґжицького.
- 10.15 – 12.00** Виїзд у фермерське господарство Спільника Андрія Васильовича Золочівського району Львівської області.
- 12.00 – 16.00** Виїзд у місто Золочів. Пленарне засідання.
- 16.00 – 19.00** Вечеря в колі друзів.

17 травня 2019 року

- 10.00 – 11.00** Робота в секціях.
- 11.00 – 12.00** Підведення підсумків конференції.
- 12.00 – 14.00** Екскурсія по Львову.

На конференції будуть працювати такі секції:

1. Основні напрями інноваційного розвитку агропродовольчого підкомплексу України.
2. Маркетингова діяльність у сфері виробництва та переробки сільськогосподарської продукції.
3. Інвестиційне забезпечення розвитку сільських територій в Україні.
4. Розвиток сільських територій в умовах децентралізації.

Регламент роботи конференції

Доповіді на пленарному засіданні – до 10 хв.
Обговорення доповідей – до 5 хв.

Доповіді на секційних засіданнях – до 8 хв.
Обговорення доповідей – до 3 хв.

З матеріалами конференції можна ознайомитися за посиланням
<http://books.lvvet.edu.ua/pdfdocx/zbirniktez%20gospodar.pdf>

**Пленарне засідання
Золочівська міська рада**

Привітання учасників конференції

Гриньків І. М. міський голова Золочева.
Гримак О. Я. декан факультету економіки та менеджменту,
кандидат економічних наук, доцент.

Доповіді учасників конференції

**ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ
КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПРОЦЕСІВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ.**

Седіло Г. М., д.е.н., проф., академік НААН України, директор
Інституту сільського господарства Карпатського регіону України.
Котько Н. М., к. е. н., с.н.с., завідувач лабораторії економіки.

**ЧИННИКИ УСПІХУ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕФОРМ І РОЗВИТКУ
СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА
ПЕРСПЕКТИВИ.**

Доманський А. Я., к. е. н., доцент кафедри економіки
підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича.
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С. З. Гжицького.

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ
РОЗВИТКУ АГРОТУРИЗМУ.**

Липчук В. В., д.е.н., професор кафедри історії України,
економічної теорії та туризму.
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С. З. Гжицького.

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО СТИМУЛЮВАННЯ
РОЗВИТКУ СІМЕЙНИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.**

Кропивко М. М., д. е. н., старший науковий співробітник,
заступник академіка-секретаря Відділення аграрної економіки і
продовольства.
Національна академія аграрних наук України.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЧИ ПРОФАНАЦІЯ.

Магас В. М., к. е. н., доцент кафедри економіки підприємства.
Львівський національний університет імені Івана Франка.

**РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА НА СІЛЬСЬКИХ
ТЕРИТОРІЯХ.**

Гримак О. Я., к. е. н., доцент, декан факультету економіки та менеджменту.

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького.

**ОСОБЛИВОСТІ ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ.**

Сава А. П., к. е. н., старший науковий співробітник, заступник
директора з наукової роботи.

*Тернопільська державна сільськогосподарська дослідна станція
Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААНУ*

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ НЕВДАЧ РЕФОРМУВАННЯ АПК.

Шульський М. Г., д. е. н., професор, завідувач кафедри
менеджменту

*Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С. З. Гжицького.*

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗБУТУ
ЗЕРНА: ІНФОРМАЦІЙНА СКЛАДОВА.**

Волонтир Л. О., к. т. н., доцент кафедри моделювання та
інформаційних технологій в економіці.

Вінницький національний аграрний університет.

Михальчишина Л. Г., к. е. н., доцент кафедри глобальної
економіки.

*Національний університет біоресурсів і природокористування
України.*

**УПРАВЛІННЯ АСОРТИМЕНТНОЮ ПОЛІТИКОЮ
ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ.**

Кафлевська С. Г., к. е. н., доцент кафедри менеджменту.
Вінницький кооперативний інститут.

Томчук О. Ф., к. е. н., доцент кафедри аналізу та статистики.
Вінницький національний аграрний університет.

ПЛАНУВАННЯ КАР'ЄРИ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.

Яворська Т. І., д. е. н., професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Агєєва І. В., к. е. н., доцент кафедри менеджменту.
Таврійський державний агротехнологічний університет.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ З ВТОРИННИХ РЕСУРСІВ АПК.

Гончарук І. В., к. е. н., доцент кафедри економіки, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності.

Вінницький національний аграрний університет.

ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ В АНАЛІЗІ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ.

Степанюк О. І., к. ф.-м. н., доцент, завідувач кафедри інформаційних технологій у менеджменті.

Сеник Ю. А., асистент кафедри інформаційних технологій в менеджменті.

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ.

Гончарук Т. В., к. е. н., доцент кафедри аграрного менеджменту, учений секретар університету.

Вінницький національний аграрний університет.

ПЕРЕРОБКА ВІДХОДІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБНИЦТВ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ОРІЄНТИР РОЗВИТКУ АПК: ЕКОЛОГІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ВЕКТОР.

Паламаренко Я. В., к. е. н., старший викладач кафедри економіки.

Вінницький національний аграрний університет.

HANDLING OF AGRICULTURAL WASTE IN UKRAINE: MODERN STATE AND PROSPECTS.

Токарчук Д. М., к. е. н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії.

Вінницький національний аграрний університет.

INSTITUTIONAL BASICS OF WASTE MANAGEMENT FOR AGRICULTURAL ENTERPRISES.

Пришляк Н. В., к. е. н., доцент, старший викладач кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії. Вінницький національний аграрний університет.

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ОБСЛУГОВУЮЧИХ КООПЕРАТИВІВ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.

Саламін О. С., к. е. н., доцент кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича.

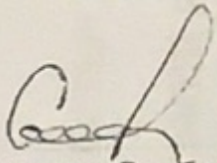
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького.

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ҐЖИЦЬКОГО

СЕРТИФІКАТ

Наталі Тришляк

«СІЛЬСЬКІ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»,
ПРИСВЯЧЕНІЙ 120-РІЧЧЮ З ЧАСУ СТВОРЕННЯ ТОВАРИСТВА «СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР»

Володимир Стибель
Ректор

16-17 травня 2019 р.

Львів